

KLEINE GRAMMATICA FRANS PETITE GRAMMAIRE DE FRANÇAIS

15 sujets

15 onderwerpen

1- ORDRE DES MOTS

Normale volgorde: <Hier> j'ai donné <hier> un (beau) livre (intéressant) (bleu) à mon ami
Normaal is ook: Quand il m'a vu, le garçon s'est tu (Onderwerp eerst, ook na bijzin)
Tussenzin: Il n'a pas encore reçu, je crois, son cadeau d'anniversaire
Maar: citaat: "Comme tu as grandi !" a dit grand-mère/ m'a dit grand-mère
"Tu n'es pas gentille", lui a-t-il dit

Let op: Die man ken ik= Je connais cet homme// Cet homme, je le connais
Wanneer je niet de normale volgorde van het Frans hanteert, moet je, als je het lijdend voorwerp vooraan zet, dat lijdend voorwerp herhalen door le, la of les.

HOE MAAKT MEN ZINNEN VRAGEND OP DRIE MANIEREN ?:

1+2 ZIJN GELIJK 3= VERSCHILLEND

Pierre/ Le garçon regarde la télé (EIGENNAMEN/ ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN)

Il écoute la radio; C'est triste (<PERSOONLIJKE> VOORNAAMWOORDEN)

1: met est-ce que

(Quand) Est-ce que Pierre regarde la télé ?

(Quand) Est-ce que le garçon regarde la télé ?

(Quand) Est-ce qu'il écoute la radio ?

(Pourquoi) Est-ce que c'est triste ?

2: met intonatie

Pierre regarde la télé (quand) ?

Le garçon regarde la télé (quand) ?

Il écoute la radio (quand) ?

C'est triste (pourquoi) ?

(Incorrect maar spreektaal (en in combinatie met intonatie):

Quand Pierre/ le garçon regarde la télé ? Pourquoi Paul dit cela ?)

3a: met herhaling door il<s>/elle<s> van eigennamen en zelfstandige naamwoorden

(Quand) Pierre regarde-t-il la télé ?

(Quand) Le garçon regarde-t-il la télé ?

3b: met omdraaiing van persoonsvorm en persoonlijk voornaamwoord als onderwerp

(Quand) Ecoute-t-il la radio ?

(Pourquoi) Est-ce triste ?

2- ARTICLE ET NOM DE NOMBRE

Het bepaald lidwoord (le, la, les) wordt in het Frans ook gebruikt bij:

-algemene uitspraken: -Il aime les chiens -Elle n'aime pas les chiens

-lichaam/ uiterlijk: -Elles ont les cheveux blonds -Nous nous lavons les dents

-data: -le quatorze juillet; le premier mai; le mardi deux juin

-"elke <dag>": -Le jeudi il est toujours libre et alors il vient nous voir

-titel/beroep: -le roi Louis XIV (=Quatorze) -le docteur Jansen

-"per": -douze francs le kilo; trois florins la livre

-landen -La France est un beau pays et le Mexique aussi

(Maar: in/ naar Frankrijk= en France (vrouwelijke landen) (Vergelijk: à Paris)

in/ naar Luxemburg/ Denemarken = au Luxembourg/ au Danemark (mannelijke landen)

in/ naar de V.S. = aux Etats-Unis)

Let op: produkt/ titel + vrouwelijk land: alleen "de":

Fransen wijn=	du vin <u>de</u> France	of natuurlijk:	du vin français
Engelse drugs=	des drogues <u>d'</u> Angleterre (f)	of	des drogues anglaises
Maar: Deense kaas=	du fromage <u>du</u> Danemark (m)	of	du fromage danois

Het delend lidwoord geeft een onbepaalde hoeveelheid aan: du, de l', de la, des, soms ook na "bien":
 Je mange du pain; Je bois de l'eau; Je bois de la limonade; Je mange des croissants
 Il y a bien du monde. Ils l i s e n t bien des livres

Geen delend lidwoord maar "de" na: een ontkenning/ een woord van hoeveelheid
 Je ne mange pas de pain; Je bois beaucoup de bière
 (maar na hoofdtelwoorden noch "de", noch "delend lidwoord":
 Je mange trois croissants)

Pas op: vast voorzetsel "de" verdringt ieder delend lidwoord <= du/ de l'/de la/des>
 La table est couverte de livres= De tafel is bedekt met boeken
 La pièce est remplie de fleurs= Het vertrek is gevuld met bloemen

Maar: La table est couverte des fleurs que je viens de cueillir
 (de + le >> du; de + l' blijft; de la blijft; de + les >> des !!)
 Vertaling: De tafel is bedekt met de bloemen die ik net heb geplukt

Geen delend lidwoord na: plusieurs, quelques, différents, sans, ni ... ni ...
Geen delend lidwoord bij: avoir raison, avoir peur, avoir le temps de; avoir soif; avoir faim etc.
 ("oude" uitdrukkingen uit het vroegere Frans)

Regels voor telwoorden:

-tussen tientallen en eenheden: streepje (VB: 34= trente-quatre 88= quatre-vingt-huit)
 -bij "cents" (meervoud) en "quatre-vingts" valt "s" weg, wanneer nog een getal volgt
 300= trois cents 303= trois cents trois
 -21,31,41,51,61,71= + "et" (VB: 21= vingt et un; 71= soixante et onze)
 -duizend= mil (jaartallen) mille (getal):
 1999= mil neuf cent quatre-vingt-dix-neuf (of: dix-neuf cent quatre-vingt-dix-neuf)
 2000= deux mil<le> in het jaar 2000= en l'an 2000 (deux mil)
 -dizaine<s>/ centaine<s>/ millier<s>/ million<s> + de:
 des dizaines de milliers de jeunes; des milliers de spectateurs;
 la France compte soixante millions d'habitants; des centaines de films
 -donderdag de 27e maart= le jeudi vingt-sept mars
 -eerste= premier/ première; tweede= second/ seconde; deuxième
 -1/2 un demi; 1/3 un tiers; 1/4 un quart; verder: -ième
 VB: un cinquième (= 1/5) un neuvième (=1/9)
 2 1/2 uur lang= pendant deux heures et demie; deux heures eet demie durant
 -om half drie = à deux heures et demie; om 12 uur 's middags/ 's nachts = à midi/ à minuit

3- ADJECTIF ET ADVERBE

BIJVOEGLIJK NAAMWOORD < > BIJWOORD

Regel bijvoeglijk naamwoord: + -e, -s, -es

-il est grand -elle est grande -ils sont grands -elles sont grandes

Vrouwelijk met verdubbelingen eindletter bij de volgende uitgangen van het bijvoeglijk naamwoord:
 : "Ce bel Italien ne met pas son réveil"

Vele bijzondere vormen zoals: bon<ne><s>, meilleur<e><s>, le/la/les meilleur<e><s>
 (Maar: bien/ mieux/ le mieux >> bijwoord)

Plaats van het adjectief: ACHTER het substantief (o.a. "kleuren"):

des maisons modernes; des portes vertes

Maar de volgende adjectiefs staan ERVOOR: mauvais<e>, méchant<e>, vilain<e>, beau/bel/belle,
 petit<e>, grand<e>, haut<e>, jeune, gros<se>, nouveau/nouvel/nouvelle, gentil<le>,
 vieux/vieil/ vieille, bon<ne>, meilleur<e>, vaste, long<ue>

De volgende adjectifs staan ERVOOR* of "ERACHTER**": ancien<ne>=ex-*, oud-*, oude**; brave=brave*/beste*, dapper**; certain<e>=bepaalde*, vaststaand**/zeker**; cher/chère=beste*/lieve*, duur**; dernier/dernière=laatste*, vorige**; grand<e>=groot*/belangrijk*, grote**/lange**; même=zelfde*, <zelfde> nog**; pauvre=arme* <beklagenswaardig>, arm**/armoedig**; propre=eigen*/schoon**

Vorming bijwoord: bijv. naamwoord eindigend op klinker ? + ment // op medeklinker ? + e + ment
 -beleefd= poli + ment >> POLIMENT langzaam= lent + e + ment >> LENTEMENT

Andere mogelijkheden met als voorbeeld "prudent"= voorzichtig >> prudent:

-d'une/ de façon prudente; d'une/ de manière prudente; avec prudence

-d'un ton/ air prudent/ d'une voix prudente (let wel op betekenissen van de omschrijvingen !)

Vele bijzondere vormen zoals: vite (onveranderlijk)

4- SUBSTANTIFS (NOMS)

Regels voor zelfstandige naamwoorden: Voor het vrouwelijk: + e Voor het meervoud: + s

Bijzondere regels voor het wrouwelijk:

e	>> e	un élève	une élève
er	>> ère	un berger	une bergère
f	>> ve	un veuf	une veuve
x	>> se	un époux	une épouse
c	>> que	un Turc/ un Grec	une Turque (maar: une Grecque)
an	>> ane	un paysan	une paysanne
en	>> enne	un citoyen	une citoyenne
on	>> onne	un baron	une baronne
		Yvon	Yvonne
érieur	>> érieure	un supérieur	une supérieure
eur	>> euse	un vendeur	une vendeuse
eur	>> rice	un directeur	une directrice

(Vele aparte vormen: ours-ourse; mari-femme, hôte-hôtesse; comte-comtesse; coq-poule; héros-héroïne; duc-duchesse; empereur-impératrice; roi-reine; professeur-professeuse; guide-guide; compagnon-compagne; copain-copine; neveu-nièce/ cousin; cousine; nègre-négresse; taureau-vache; tigre-tigresse; ennemie-ennemie)

(Vele "dubbelwoorden": le/ la garde; le/ la manche; le page/ la page; le/ la poêle; le/ la somme; le/ la voile; le/ la livre; le/ la mort + la morte; le/ la poste; le/ la vase; le/ la vapeur)

Bijzondere regels voor het meervoud:

au	>> aux	un chapeau	des chapeaux
eu	>> eux	un cheveu	des cheveux
al	>> aux	un cheval	des chevaux
		un animal	des animaux
s	>> s	un bras	des bras
x	>> x	une noix	des noix
z	>> z	un nez	des nez
ou	>> s	un trou	des trous
eigennamen		un Jean	des Jean !
eigennamen		un Duroc	des Duroc !
		un Jansen	des Jansen !
		un bonbon	des bonbons
		un passeport	des passeports
		un portemanteau	des portemanteaux
		un chou-fleur	des choux-fleurs
		un grand-père	des grands-pères
		un grand-parent	des grands-parents
		une grand-mère	des grand-mères
		une grand-route	des grand-routes
		un timbre-poste	des timbres-poste

un arc-en-ciel	des arcs-en-ciel
un gratte-ciel	des gratte-ciel
une pomme de terre	des pommes de terre
un monsieur	des messieurs
Monsieur !	Messieurs !
une dame	des dames
Madame !	Mesdames !
une demoiselle	des demoiselles
Mademoiselle !	Mesdemoiselles !

(Veel meervoudwoorden: le/ les devoir<s>; la/ les vacance<s>; la/ les mathématiques<s>; la/ les lunettes)

5- COMPARAISONS

GROOT, GROTER, GROOTST

-grand<e><s> -plus grand<e><s> -le/la/les plus grand<e><s>

klein, minder klein, het minst klein	petit, moins petit, le moins petit
even snel als/ niet even snel als	aussi rapide que/ n'<est> pas <aus>si rapide que
evenveel fouten als	autant de fautes que
niet zoveel fouten als	pas <au>tant/<tellement> de fautes que
hoe langer hoe meer/ minder fouten	de plus en plus/ de moins en moins de fautes
Hoe meer/ minder ..., hoe meer/ minder	Plus (Moins) ... , plus (moins) ...
Hij heeft er vijftien meer/ minder	Il en a quinze de plus/ de moins
meer/ minder dan twintig auto's	plus/ moins <u>de</u> vingt voitures
hij heeft meer/ minder geld dan ik	il a plus/ moins d'argent <u>que</u> moi
de minste fout werd door hem gezien	la moindre faute était signalée (vue) par lui
's ochtends is deze straat <u>op</u> haar mooist	le matin cette rue est <u>le</u> plus belle (!)

6- PRONOMS PERSONNELS

PERSOONLIJKE VOORNAAMWOORDEN-VORMEN

1	4	3 <+aan>*	KLEVEVO
je	me	me	moi
tu	te	te	toi
il/elle/on	le/la/se	lui/lui	lui/elle
nous	nous	nous	nous
vous	vous	vous	vous
ils/elles	les	leur	eux/elles

KLEVEVO= BIJ KLEMTTOON, NA VERGELIJKING, NA VOORZETSEL (OOK RICHTINGS-à)
(MAAR: BEHALVE "à" VAN 3E NV)

Ik geef een boek aan Jan(aan hem)/ Ik geef Jan (hem) een boek. (2 vormen !)
 Je donne un livre à Jean (1 vorm !) MAAR: Je lui* donne un livre (1 vorm)
 Ik heb een boek aan Jan (aan hem) gegeven/ Ik heb Jan (hem) een boek gegeven
 J'ai donné un livre à Jean MAAR: Je lui* ai donné un livre

PERSOONLIJKE VOORNAAMWOORDEN- VOLGORDE: > > > > > >

gebiedende wijs <u>bevestigend</u> alle andere zinnen (ook: gebiedende wijs ontkennend)						
(moi)	me					
(le)	(toi)	te	le	lui		
(la)	(soi)	se	la	lui	y	en
(les)		nous	les	leur		
		vous				

Normaal is dus: Je te le dis Ne me le dis pas
 Maar: Dis-le-moi ! (=gebiedende wijs bevestigend)

Pas op: bij gebiedende wijs bevestigend krijgen werkwoorden op -er in het enkelvoud een extra -s voor "y" en "en": Penses-y ! Parles-en !

PERSOONLIJKE VOORNAAMWOORDEN- PLAATS

A. bij 1 werkwoord: voor het werkwoord (ook in voltooid tijd)

Tu me le donnes
Tu me l' as donné

B. bij 2 werkwoorden: voor het werkwoord (ook in voltooid tijd)

wanneer het eerste werkwoord is: faire, laisser, envoyer
of een ww dat een zintuig aanduidt

Elle nous fait venir Tu le lui entends dire
Elle nous a fait venir Tu le lui as entendu dire

C. bij 2 werkwoorden (indien niet B !)

achter het eerste werkwoord (ook indien dit in voltooid tijd staat)

Tu veux nous en parler Nous devons vous le dire
Tu as voulu nous en parler Nous avons dû vous le dire

(N.B. vormen van "avoir"/"être" hebben dus geen invloed op de plaats van de voornaamwoorden)

VOORNAAMWOORDEN < > WERKWOORDEN MET "à"

met personen: me te lui nous vous leur (zonder "à" !!!) met zaken: "y"
parler à = Ik praat tegen Piet Je parle à Pierre >> Je lui parle
donner à = Hij geeft Jan een boek Il donne un livre à Jean >> Il lui donne un livre
= Hij geeft een boek aan Jan Il donne un livre à Jean >> Il lui donne un livre
réfléchir à = Zij denkt over haar werk Elle réfléchit à son travail >> Elle y réfléchit
obéir à = = Jij gehoorzaamt die regel Tu obéis à cette règle >> Tu y obéis

UITZONDERINGEN VOOR "personen": > à + moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles

1. être à
2. "plaf" (penser, s'intéresser à, s'adresser à, se fier à)
3. se ... à (andere dan onder "2")
4. faire appel à, avoir affaire à + een aantal andere

1.	Dat is van mij	C'est à moi (soms: C'est le/la mien<ne>)
2.	Zij denkt aan hem	Elle pense à lui >> Elle a pensé à lui
3.	Zij went aan ons	Elle s'habitue à nous >> Elle s' <u>est</u> habituée à nous
4.	Jij hebt te maken met hen	Vous avez affaire à eux >> Vous avez eu affaire à eux

MAAR: Elle pense à son travail Elle y pense (= geen persoon !)
Elle a pensé à son travail Elle y a pensé

VOORNAAMWOORDEN < >

WERKWOORDEN MET ANDER VOORZETSEL DAN "à" (MAAR NIET "de")

met personen: voorzetsel + moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles met zaken: "y"

compter sur = Ik reken op Jan en Hugo Je compte sur eux
avoir confiance en = Jij hebt vertrouwen in Marie Tu as confiance en elle

MAAR:

Elle est montée dans l'autobus Elle y est montée (= geen persoon !)
Nous nous sommes dirigés vers la sortie Nous nous y sommes dirigés (= geen persoon !)

VOORNAAMWOORDEN < > WERKWOORDEN MET VOORZETSEL "de"

met personen: de + moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles met zaken: "en"

être content de = De trainer is blij met de doelman
parler de = Mijn moeder praat over haar dochter

L'entraîneur est content de lui
Ma mère parle d'elle

MAAR:

Elle a besoin d'un stylo Elle en a besoin (= geen persoon !)
Nous avons parlé de notre école Nous en avons parlé (= geen persoon !)

=====

7- PRONOMS DEMONSTRATIFS

zonder klemtoon: het, dit, dat =ce met klemtoon: dît= ceci dât=cela
maar voor "tijd" en "weer":

Het is half vier =Il est trois heures et demie Het is mooi weer= Il fait beau

Het is mogelijk.= C'est possible., dat is mogelijk.=, c'est possible.
Het is mogelijk dat ...= Il est possible (+S) que ... (spreektaal ook: C'est possible que ...)

zonder klemtoon: ce livre; cet hôtel; cet arbre; cette école

met klemtoon: ce livre-ci= dit boek ce livre-là= dat boek

zonder zelfstandig naamwoord: celui/ celle/ ceux/ celles (**NOOIT ALLEEN**. maar met:)

- + -ci of -là celui-ci est beau, celui-là est laid
- + de <of: ander vz> ma bicyclette et celle de Suzanne
- + qui of que ces livres<-ci> et ceux que je veux acheter

N.B. "celui qui/ "celui que" enz. kan dus in het Nederlands voorkomen als:
"hij die// degene die// die die// die welke ..."

(Vergelijk ook: chaque garçon= elke jongen; quelques filles= enige meisjes
aucun(e)= geen enkele nul(le)= zonder waarde/ geen enkele
tous/ toutes= allen (personen)/ alle (zaken)

Maar: chacun<e>=elk<e>/ elkeen (een ieder)
chacun<e> des élèves= elk van de leerlingen
quelques-un<e>s=enigen (personen)/ enige <mv> (zaken)
quelques-unes des filles= enigen van de meisjes
tout le monde= iedereen; tout le quartier= heel de wijk; toute la classe= heel de klas
tous les villages= alle dorpen; toutes les villes= alle steden)

N.B.: Het criterium is steeds: wordt het zelfstandig gebruikt (=wordt het zelfstandig naamwoord weggelaten) of wordt het bijvoeglijk gebruikt (= staat het zelfstandig naamwoord erbij)

=====

8- AUTRES PRONOMS

VRAGEND:

Wie(1) Qui <est-ce qui> a fait cela ? **Wie(4)** Qui as-tu vu ? Qui est-ce que tu as vu ?
<Aan> wie ... ? <A> qui <est-ce que> ...

Wat(1) Qu'est-ce qui vous frappe ? **Wat(4)** Que dis-tu ? Qu'est-ce que tu dis ?
<Aan> wat (Waarom) ... ? <A> quoi <est-ce que> ...

Definities:

Wat is een schiereiland ? Qu'est-ce que c'est qu'une presqu'île ?
Qu'est-ce que c'est, une presqu'île ?
Qu'est-ce qu'une presqu'île ?

Uitroep:

Wat ! = Quoi ! (maar: Wat ? >> Comment ? <of: <onbeleefd> toch: Quoi ?>

Welk<e> ... (en ook: **Wat voor** ...) = Quel/ Quelle/ Quels/ Quelles + substantif
maar: Lequel/ Laquelle/ Lesquels/ Lesquelles ? (alleenstaand)
en in zinnen als: Lequel de ces livres as-tu lu ?

NB Als je het Nederlandse "wat <voor>" kunt vervangen door "welk", is dat verplicht in het Frans:
-Wat is hiervan de prijs ? Quel en est le prix ?
-Wat voor teksten heb je voorbereid ? Quels <types de> textes as-tu préparés ?

NIET-VRAGEND "WAT":

Ik weet niet wat daar ligt= Je ne sais pas ce qui se trouve là
ook: Ce qui se trouve là, je ne le sais pas
Ik begrijp niet wat jij zegt= Je ne sais pas ce que tu dis
ook: Ce que tu dis là, je ne le comprends pas

BETREKKELIJK (EN ZONDER VOORZETSEL): "qui" of "que"

Les hommes qui travaillent là (die=1) Les hommes que j'ai rencontrés (die=4)
Les routes qui mènent à la gare (die=1) Les routes que j'ai empruntées (die=4)

BETREKKELIJK (MET VOORZETSEL): "qui" BIJ NAMEN VAN PERSONEN

Jan op wie ik reken Jean sur qui je compte
Jan tegen wie ik praat Jean à qui je parle
Jan aan wie ik schrijf Jean à qui j'écris
Jan van wie ik een boek krijg Jean de qui je reçois un livre

BETREKKELIJK (MET VOORZETSEL): "qui" of "lequel" BIJ PERSONEN

De kinderen aan wie ik de weg vraag= Les enfants à qui (auxquels) je demande le chemin

NB 1: "à" + "lequel/lesquel<le>s" levert de volgende vormen op:
auquel, auxquels, auxquelles terwijl à + laquelle blijft)

NB 2: "de" + "lequel/lesquel<le>s" leveren eigenlijk de volgende vormen op:
duquel, desquels, desquelles terwijl de + laquelle blijft)

Toch worden deze combinaties in vrijwel alle gevallen vervangen door: "dont":

Voorbeeld: -Le cheval dont je m'occupe (want: s'occuper de = zorgen voor/ zich bezighouden met)

Voorbeeld: -Le livre dont je parle (want: parler de= spreken over)

Maar ook: ce garçon dont je connais le frère (deze jongen waarvan ik de broer ken)

Voorbeeld van een ander voorzetsel:

Mijn ouders met wie ik op vakantie ga=

Mes parents avec qui (avec lesquels) je pars en vacances

BETREKKELIJK (MET VOORZETSEL): "lequel" BIJ ZAKEN

De bank waartoe (= tot welke) ik mij wend La banque à laquelle je m'adresse
De hits waarover ik praat tegen jou Les tubes dont/ <desquels> je te parle
De stoel waarop (= op dewelke) ik zit La chaise sur laquelle je suis assise
Het huis waarvoor (=voor 'dewelke') men een boom plaatste
La maison devant laquelle on a placé un arbre

BEZITTELIJK

In het Nederlands maakt men een onderscheid tussen

"bezittelijk voornaamwoord zelfstandig gebruikt" (VB: het/de mijn<e>) en

"bezittelijk voornaamwoord bijvoeglijk gebruikt" (VB: mijn <boeken>).

De Franse grammatica spreekt van pronoms possessifs

(VB le/ la/ les miens/ mienne/ miens/ miennes) en

en van adjectifs possessifs (VB mon/ma/mes livre<s>).

Eigenlijk is de Frans terminologie preciezer omdat er inderdaad in het eerste geval een zelfstandig naamwoord wordt weggelaten (het pronom vervangt dan ook een zelfstnafig naamwoord) en in het tweede geval een bijbehorend zelfstandig naamwoord wordt vermeld of gezegd (waardoor de bezitsaanduiding bijvoeglijk wordt)

Vormen PRONOM POSSESSIF

le mien	la mienne	les miens	les miennes
le tien	la tienne	les tiens	les tiennes
le sien	la sienne	les siens	les siennes
le nôtre	la nôtre	les nôtres	les nôtres
le vôtre	la vôtre	les vôtres	les vôtres
le leur	la leur	les leurs	les leurs

9- VERBES

A- HOOFDTIJDEN

TEMPS PRIMITIFS-TEMPS PRINCIPAUX-FORMES PRINCIPALES

<u>donner</u>	<u>donnant</u>	<u>donné</u>	je <u>donne</u>	je donnai tu <u>donnas</u>	-er (rég.)
<u>finir</u>	finissant	fini	je finis	je finis	-ir (rég.)
<u>sortir</u>	sortant	sorti	je sors	je sortis	-ir (irrég.)
<u>recevoir</u>	recevant	reçu	je reçois	je reçus	-oir (irrég.)
<u>vendre</u>	vendant	vendu	je vends	je vendis	-re (irrég.)
<u>venir</u>	venant	venu	je viens	je vins	(irrég.)
tenir	tenant	tenu	je tiens	je tins	(irrég.)

WERKWOORDEN: ALTIJD LEREN MET DE VIJF HOOFDTIJDEN (EN HET VOLTOOID DEELWOORD ZEER GOED KENNEN)

BIJ DE AFGELEIDE TIJDEN VAN DE INFINITIF: "recevoir" verliest "oi"/ "vendre" verliest "e" BIJ DE AFGELEIDE TIJD VAN DE "Passé Simple" GA JE UIT VAN DE TWEDE PERSOON ENKELVOUD:

-tu donnas (; tu finis; tu sortis; tu reçus; tu vendis; tu vins)

Waar komt " ^ " ?
 1. bij "nous"/"vous"-vormen van Passé Simple
 2. bij "il"/"elle"-vormen van Subjonctif Imparfait

B- AANTEKENINGEN OVER DE WERKWOORDEN:

1. IMPARFAIT

-ER ZIJN VIJF GEBRUIKSGEVALLLEN VAN DE IMPARFAIT:

1. EEN BESCHRIJVING
2. EEN DUUR
3. EEN GEWOONTE
4. HET UITDRUKKEN VAN EEN GEVOEL
5. HET GEVEN VAN EEN MENING

-DE IMPARFAIT WORDT OOK GEBRUIKT IN DIE SITUATIES WAARIN IN HET NEDERLANDS WORDT GEZEGD: "lagen te/ zaten te/ stonden te"

2. SUBJONCTIF

-DE SUBJONCTIF KOMT IN EEN à TWEE VAN DE TIEN ZINNEN VOOR.

-ER ZIJN TIEN BELANGRIJKE GEBRUIKSGEVALLLEN VAN DE SUBJONCTIF (DIE JE AL KENT OF NOG GAAT KENNEN: ZIE NUMMER 15 VAN GRAMMATICA-OVERZICHT)

-VAN DE VIER SUBJONCTIFTIJDEN WORDEN ER IN DE PRAKTIJK MAAR TWEE GEBRUIKT: SUBJONCTIF PRÉSENT + SUBJONCTIF PASSÉ (= passé composé van de Subjonctif).

-DE ANDERE TWEE (de Subjonctif Imparfait en de Subjonctif Plus-que-Parfait) HOOR JE EN ZIE JE

SLECHTS IN DE DERDE PERSOON ENKELVOUD <EN <<soms>> MEERVOUD>.
MAAR GEBRUIK HEN ZELF MAAR LIEVER NIET.

-de Subjonctif Imparfait wordt in de praktijk vervangen door de Subjonctif Présent

-de Subjonctif Plus-que-Parfait wordt in de praktijk vervangen door de Subjonctif Passé

IN DE VOLGENDE VOORBEELDEN ZIJN VOOR HET 'GEMAK' DE ZELFDE TIJDEN AANGEHOUDEN IN HOOFD- EN BIJZINNEN (MAAR DAT 'HOEFT' NATUURLIJK NIET).

Ik wil dat jij komt	= Je veux que tu <u>viennes</u>	(fout: *viens)
Ik wil dat jij het zegt	= Je veux que tu le <u>dises</u>	(fout: *dis)
Ik wilde dat jij kwam	= Je voulais que tu <u>viennes</u>	(fout: *venais) LIEVER NIET: vinsse
Ik wilden dat jij sprak	= Je voulais que tu <u>parles</u>	(fout: *parlais) LIEVER NIET: parlasses
Ik heb gewild dat jij gekomen bent	= J'ai voulu que tu <u>sois</u> venu<e>	(fout: *es venu<e>)
Ik heb gewild dat jij gepraat hebt	= J'ai voulu que tu <u>aies</u> parlé	(fout: *as parlé)
Ik had gewild dat jij gekomen was	= j'avais voulu que tu <u>sois</u> venu<e>	(fout: *étais venu<e>) LIEVER NIET: fusses venu<e>)
Ik had gewild dat jij gepraat had	= j'avais voulu que tu <u>aies</u> parlé	(fout: *avais parlé) LIEVER NIET: eusses parlé)

=====

10- VERBES AVEC "être" OU "avoir" ?

A) -WERKWOORDEN VERVOEGD MET ETRE (>> overgang van ene naar andere staat/toestand)

1. aller, arriver, décéder, descendre, devenir, échoir à, éclore, entrer, monter, mourir, naître, partir, repartir, rentrer, rester, retourner, sortir, tomber, retomber, venir, intervenir, parvenir à, survenir (de onderstreepte kunnen, in veranderde betekenis, met een lijdend voorwerp voorkomen en nemen dan "avoir" in plaats van "être")

2. alle (!!!) met "se"

B) -WERKWOORDEN VERVOEGD MET AVOIR: alle andere

(ook: commencer; fuir; suffire; taire= verzwijgen)

REGEL "ETRE": _____ + -e, -s, -es (AFHANKELIJK VAN ONDERWERP <=1>)

je suis grand,-e il est grand elle est grande nous sommes grand<e>s
je suis venu,-e il est venu elle est venue nous sommes venu<e>s

REGEL "SE ...": + -e, -s, -es (WANNEER "ME,TE,SE,NS,VS,SE" =4)

je me suis lavé<e> il s'est trompé elle s'est trompée nous nous sommes trompé<e>s

REGEL "SE ...": GEEN UITGANG WANNEER "ME,TE,SE,NS,VS,SE" =3

je me suis lavé les mains elle s'est coupé les cheveux ils se sont écrit <des lettres>
(maar: -les lettres qu'ils se sont écrites -combien de lettres vous êtes-vous écrites ?)
(en toch: -les lettres que nous avons promis de poster)

REGEL "AVOIR": + -e, -s, -es (INDIEN LIJDEND VOORWERP <=4> VOOR AVOIR)

j'ai rencontré l'/les élève<s> je l'ai rencontré<e>; je les ai vus; les ai-je vus ?
j'ai vu la/les faute<s> quelle<s> faute<s> as-tu vue<s> ?; les as-tu aperçues ?
les films que j'ai vus

REGEL "AVOIR" BIJ EXTRA INFINITIF:

les hommes que j'ai entendus chanter (wel uitgang: "4" verricht <wel> handeling infinitif)
 je les ai vus travailler (wel uitgang: "4" verricht <wel> handeling infinitif)
 les chansons que j'ai entendu chanter (geen uitgang)
 je les ai entendu chanter (geen uitgang: les=les chansons)
 je les ai entendus chanter (wel uitgang: les=les hommes)

11- VERBES IMPERSONNELS

er is/ er zijn= il y a >> il y avait >> il y a eu >> il y avait eu
 het is mooi weer= il fait beau >> il faisait beau >> il a fait beau
 het regent= il pleut >> il pleuvait >> il a plu
 il le faut= het moet; il faut beaucoup de courage pour= er is veel moed nodig om ...
 MOETEN (3x): je dois travailler/ il faut que +S je travaille/ il me(3) faut travailler
 NODIG HEBBEN (2x): j'ai besoin de ce livre/ il me(3) faut <avoir> ce livre

het spijt mij dat= je regrette que +S het verwondert mij= je m'étonne que +S
 het spijt mij zeer dat= je suis désolé<e> que +S het lukt mij om= je réussis à

il est arrivé un accident = un accident est arrivé
 il est arrivé des accidents = des accidents sont arrivés
 il est sorti un navire de ce port = un navire est sorti de ce port
 il est sorti des navires de ce port = des navires sont sortis de ce port

12- REMARQUES SUR D'AUTRES VERBES

Vergelijk:

il se lève = hij staat op il s'est levé = hij is opgestaan
 il est levé = hij is op il a levé = hij heeft opgetild

N.B. Dit geldt voor zeer veel andere werkwoorden met "se".

Vergelijk: se= zich/elkaar

se (3) nuire = zich benadelen se nuire (ook:) = elkaar benadelen
 ils se nuisent = zij benadelen zich ils se nuisent l'un à l'autre = zij benadelen elkaar

se (4) tromper = zich vergissense tromper (ook:) = elkaar bedriegen
 ils se trompent = zij vergissen zich ils se trompent l'un l'autre = zij bedriegen elkaar

Vergelijk: aller + infinitif (=Futur proche) en venir de + infinitif (=Passé Récent)

je vais partir = ik sta op het punt te vertrekken/ ik zal zo vertrekken
 j'allais partir = ik stond op het punt te vertrekken
 je viens de partir = ik ben net/ zojuist vertrokken
 je venais de partir = ik was net/ zojuist vertrokken

Vergelijk: finir par + Infinitif

Le criminel a fini par avouer = De misdadiger heeft tenslotte bekend

Vergelijk: avoir beau + infinitif

Elle a beau protester qu'elle est innocente, je ne la crois pas
 <Ook> al protesteert zij <nog zo> dat zij onschuldig is, ik geloof haar niet

Vergelijk: ne pas manquer de + infinitif

Je ne manquerai pas de le lui dire = Ik zal het hem zeker zeggen

Vergelijk: faillir/ manquer de

Elle a failli mourir= Elle a manqué de mourir = Zij is bijna gestorven

Vergelijk: tarder à + infinitif en tarder de + infinitif

Elle tarde à rentrer = Het duurt lang voordat hij thuis komt
Il lui (3) tarde de revoir sa patrie = zij verlangt ernaar haar vaderland terug te zien

Vergelijk: devoir (in de Imparfait)
Il ne devait plus revoir son père = Hij zou zijn vader niet meer terugzien

Vergelijk: "en" + participe présent (=Gérondif)

En travaillant bien, tu réussiras = Door goed te werken, zal je slagen
Il fait ses devoirs < tout > en écoutant la radio = Hij maakt zijn huiswerk terwijl hij < ook/ toch > naar de radio luistert
En allant à la gare, je l'ai vue = Toen ik naar het station ging, zag ik haar
MAAR: Je l'ai vue allant à la gare = Ik zag haar toen zij naar het station ging

N.B. Bij een Gérondif moeten de onderwerpen in beide zinsdelen gelijk zijn.
N.B. In de spreektaal wordt de Gérondif minder gebruikt dan in de schrijftaal; je kunt hem vervangen door "quand" of "si")

Vergelijk: "après avoir/ être" + participe passé
Après avoir fait son travail, il est sorti = Na zijn werk te hebben gemaakt, is hij uitgegaan
Nous sommes entrés dans ce restaurant après nous être promenés = Wij zijn dit restaurant binnegegaan na gewandeld te hebben

N.B. In de spreektaal vervang je deze constructies meestal door "après que= nadat"

Vergelijk: "avant de" + infinitif en "avant d'avoir/ être" + participe passé
Avant de te plaindre, tu dois contrôler si c'est vrai=
Voordat je klaagt ('voor te klagen'), moet je controleren of het waar is

Il est parti dans la voiture de son père, avant de lui avoir demandé la permission=
Hij is in de auto van zijn vader vertrokken, voor hem toestemming gevraagd te hebben

Avant d'être accueilli par le maire, il a dû attendre longtemps
Alvorens door de burgemeester ontvangen te worden, heeft hij lang moeten wachten

N.B. In de spreektaal vervang je deze constructies meestal door "avant que" + S

13- QUEL TEMPS ? QUELS TEMPS + SI ?

WELKE TIJDEN GEBRUIK JE OM TE S P R E K E N ?
6 à 9 WAARVAN DE EERSTE 4 ZEER FREQUENT

<u>1. O.T.T.</u>	JE FAIS
<u>2. Aanvoegende wijs O.T.T (=Subjonctif Présent)</u>* QUE JE FASSE
<u>3. O.V.T.</u>	JE FAISAIS
<u>4. V.T.T.</u>	J'AI FAIT

*) zie de 10 gebruiksgevallen van de Subjonctif <bij onderwerp 15>!

<u>5. O.V.T.T. (in het Frans meer voorkomend)</u>	JE FERAIS
<u>6. V.V.T.T. (In het Frans meer voorkomend)</u>	J'AURAI FAIT

<u>7. O.T.T.T</u>	JE FERAI
<u>8. Aanvoegende wijs V.T.T. (=Subjonctif Passé)</u>	J'AURAI FAIT

<u>9. V.V.T.</u>	J'AVAIS FAIT
------------------	---------------------

AANTEKENINGEN:

(1) Présent of (2) Subjonctif Présent (in plaats van de gewone Présent)

Wanneer de een of de ander ? Zie onderwerp nummer 15 van dit Grammatica-overzicht !

(4) Passé Composé of (3 Imparfait ?

IMPARFAIT: A. beschrijving B. lange duur C. gewoonte/ herhaling D. gevoelens/meningen

E. "was/ waren bezig met/ aan het ..."; "zaten/ zaten te ..."; "lag/ lagen te ..."

ZONIET ? DAN: PASSÉ COMPOSÉ

(PASSÉ SIMPLE ? : liever niet gebruiken ! <wel kunnen herkennen>)

(9) Plus-que-Parfait (=handeling voorafgaand aan die van de Passé Composé (4))

Pas op: Wanneer in de hoofdzin "ik was gekomen" of "ik had opgebeld" in het Nederlands vervangen kan worden door "ik zou zijn gekomen" of "ik zou hebben opgebeld", dan moet dat in het Frans:

je serais venu si ...	= ik was gekomen als /ik zou zijn gekomen als
(j'aiderais si...)	= (ik zou helpen als)
j'aurais téléphoné si ...	= ik had opgebeld als /ik zou hebben opgebeld als
(je vous avertirais si)	= (ik zou U waarschuwen als)

(7) Futur : Wanneer je niet precies meer weet wat de <onregelmatige> vorm van een Futur is, kan je je altijd nog redden met een Futur Proche (= "aller + infinitif):

VB: conquérir >> Futur ??? <je conquerrai > je vais conquérir

(6 Futur du passé (Conditionnel présent) en (8) Futur Antérieur du Passé (Conditionnel Passé) : verplicht bij "irrealis" (Zie hierboven bij (9) Plus-que-Parfait en zie hieronder)

Pas op: Futur du Passé en Futur Antérieur du Passé' (en ook Futur en Futur Antérieur du Passé) zijn onmogelijk na "si = als (van voorwaarde)" in de bijzin. Anders en makkelijker uitgedrukt : Na "Si ..." dat een voorwaarde aangeeft, nooit "zullen" en "zouden"gebruiken !

Si tu apprenais mieux tes leçons, tu obtiendrais de meilleurs résultats

Si tu avais mieux appris tes leçons, tu aurais obtenu de meilleurs résultats

(Pas op: (wel na "si= of" : Il ne savait pas encore s'il viendrait)

(8 Subjonctif Passé (=Passé Composé du Subjonctif):

Je ne suis pas sûr qu'ils soient venus

Avant qu'ils <eussent> aient dîné, ils ont vu un film

(De Subjonctif Passé vervangt dus ook de Subjonctif Plus-que-Parfait:

J'étais très heureux que'ils soient <fussent> venus aussi

Il était important que tu l'aies <eusses> vu

Maar: zeker in de <litteraire> schrijftaal komt minstens de derde persoon enkelvoud <en meervoud> nog voor: VB: Elle aurait tant voulu que son fils lui eût obéi)

(Subjonctif Imparfait wordt meestal vervangen door Subjonctif Présent:

Je n'étais pas sûr qu'ils viennent <vinsent>

Ils étaient contents qu'ils nous voient <vissent> (of: ... de nous voir (!))

Maar: de vormen van "avoir" en "être" zijn frequent in 3e persoon: Je doutais qu'il fût là)

(LET DUS BIJ HET SPREKEN EN SCHRIJVEN OP DE VOLGENDE "SI"-VORMEN:

(HERHALING EN UITBBREIDING)

1. NA "SI" VAN VOORWAARDE (DUS DE BETEKENIS VAN: "SI TU FAIS CECI, JE FERAI CELA" KAN JE IN DE BIJZIN NOOIT EEN FUTUR OF EEN CONDITIONNEL (FUTUR DU PASSÉ) GEBRUIKEN MAAR IN DE BIJBEHORENDE HOOFDZIN MOET DAT JUIST WEL !

- Als ik geld had/ zou hebben, kocht ik een computer/ zou ik een computer kopen. (= IN TOTAAL 4 combinatiemogelijkheden in het Nederlands !)

- Si j'avais de l'argent, j'achèterais un micro<-ordinateur> (= IN TOTAAL 1 combinatiemogelijkheid in het Frans !)

- Als ik geld had gehad/ gehad zou hebben, had ik een computer gekocht/ zou ik een

computer gekocht hebben

(= IN TOTAAL 4 combinatiemogelijkheden in het Nederlands)

- Si j'avais eu (of: eusse eu) de l'argent, j'aurais (of: eusse) acheté un micro
(= IN TOTAAL 1 combinatiemogelijkheid in het Frans. <De (subjonctif)vorm "eusse" is hier zoals je ziet ook mogelijk maar dat moet je maar niet navolgen>)

IN HET VERLENGDE HIERVAN LIGT DE EXTREEM BELANGRIJKE REGEL (JUIST OOK BIJ HET SPREKEN) DAT IN ELKE ZIN MET "HAD/ HADDEN" WAARVAN JE IN HET NEDERLANDS "ZOULD<T>/ ZOUDEN HEBBEN" KAN MAKEN OMDAT EEN IRREALIS (= "ONWERKELIJKHEID") WORDT BEDOELD, IN HET FRANS DE 'ZOU'-VORMEN VERPLICHT ZIJN.

_____ "Had je me niet kunnen waarschuwen ?" Tu n'aurais pas pu m'avertir ?

(en dat heeft de ander dus niet gedaan ! dus: ZOU-vorm in het Frans ! Zie ook:

_____ "Ik had je wel willen helpen maar.." "J'aurais bien voulu t'aider mais...")

NOG ANDERE "SI":

-2. SI= JA "Tu ne viens pas ?" "Si !" (=Ja) na een ontkenning.

-3. SI= OF "Je me demande si ..." Ik vraag mij af of ... (+ rest bijzin)

-4. SI= AL "S'il est riche, il n'est pas avare." (si= al, hoewel <zo>)

Al is hij rijk, hij is niet gierig.

(De "si" van 4 is niet van voorwaarde maar van toegeving en komt voornamelijk voor in de schrijftaal (maar dan wel vrij vaak; pas dus op voor het gebruik ervan in examenteksten !)

-5 SI= ZO "Je ne crois pas qu'elle soit si bête !"

Ik geloof niet dat zij zo dom is !

"als" MOET SOMS WORDEN WEERGEGEVEN DOOR "COMME" en soms door "EN":

Il s'est conduit comme un petit bébé (=als <de baby die hij niet is)

Il en parlé en expert (=als <de deskundige die hij wel is)

"alsof" MOET ALTIJD WORDEN WEERGEGEVEN door "comme si" + verleden tijd !

Elle hésite comme si elle ne comprenait pas la question.))

(=Zij aarzelt alsof zij de vraag niet begrijpt)

14- VOIX PASSIVE

LIJDENDE VORM (= "ETRE + PARTICPE PASSÉ) NOOIT BIJ WERKWOORDEN VERVOEGD MET "ETRE" !

Belangrijkste tijden:

je suis vu<e>= ik word gezien

j'étais vu<e>= ik werd gezien

j'ai été vu<e>= ik ben gezien <geworden>

j'avais été vu<e>= ik was gezien

que je sois vu<e>= dat ik word gezien

que j'aie été vu<e>= dat ik ben gezien <geworden>

HOE DE LIJDENDE VORM TE VERMIJDEN ?

VB: Ces livres sont vendus partout

-On vend ces livres partout

(Je maakt de zin actief met "on")

-Ces livres se vendent partout

(Je gebruikt een "zich"-constructie)

Pas op: Werkwoorden MET EEN VAST VOORZETSEL "à" OF "de" kunnen niet in de lijdende vorm worden geplaatst. Dus niet: *ma lettre était réponde

Bij uitzondering zegt men wel (met voltooide tijden/vormen):

des lettres non-répondues; il a été obéi; nous avons été pardonnés; il en a été parlé

Pas op: worden + bijvoeglijk naamwoord of zelfstandig naamwoord = o.a. "devenir"

-Il est devenu médecin

15- EMPLOI "SUBJONCTIF"

SUBJONCTIF : 10 GEBRUIKSGEVALLEN

HOOFDZINNEN (GEBRUIK GELIJK AAN DAT VAN HET NEDERLANDS)

1. WENSEN IN DE VORM VAN UITROEPEN:
Vive la reine ! Puisse-t-il réussir !
(Maar ook: Qu'il entre ! = Laat hem maar binnenkomen !)
-

BIJZINNEN (GEEN OVEREENSTEMMING MET HET NEDERLANDS)

2. BEWERINGEN MET TWEE VOORWAARDEN TEGELIJK:
ALLEEN INDIEN ONTKENNEND EN/OF VRAGEND + BIJ TWIJFEL VAN SPREKER:
Je ne crois pas qu'elle ait menti
(Toch vindt/ hoort men soms: je ne crois pas qu'elle a menti)(Waarom ?)
3. WIL, WENS, NOODZAAK, TWIJFEL, ONZEKERHEID, ONWAARSCHIJNLIJKHEID
Nous voulons que tu viennes aussi
4. GEVOELSUITINGEN:
Elle est heureuse qu'elle ait enfin terminé le livre
5. UITDRUKKINGEN MET "il est ..." VAN ALGEMENE AARD:
Il est important que tu le saches
6. NA "IL FAUT QUE":
Il faut que je mette cette lettre à la poste
7. NA SOMMIGE VOEGWOORDEN (DIE DE MEDEDELING "ONZEKER" MAKEN) :
avant que +S; bien que +S <etc. etc.>
(Zie ook lijst "TERRIBLEMENT UTILE" voor vormen +S)
8. NA "zodat" ALS HET DOEL NOG BEREIKT MOET WORDEN (**niet** NA: "si bien que")
nous travaillons bien de façon que nous réussissions
9. BIJ UITDRUKKINGEN MET EEN AFFECTIEF "ook"
(HET FRANS LAAT GEEN "aussi" TOE):
hoe rijk hij ook is, ... quelque riche qu'il soit
wie het ook is, ... qui que ce soit
welke boeken jij ook gelezen hebt, ... quelques livres que tu aies lus
10. IN BEPERKENDE BIJVOEGLIJKE BIJZINNEN (O.A. NA OVERTREFFENDE TRAP)
Nous cherchons un avant-centre qui sache marquer des buts
Ce sont les plus beaux livres que j'aie jamais lus

KLEINE GRAMMATICA FRANS PETITE GRAMMAIRE DE FRANÇAIS

1- ORDRE DES MOTS

Normale volgorde: <Hier> j'ai donné <hier> un (beau) livre (intéressant) (bleu) à mon ami
Normaal is ook: Quand il m'a vu, le garçon s'est tu (Onderwerp eerst, ook na bijzin)
Tussenzin: Il n'a pas encore reçu, je crois, son cadeau d'anniversaire
Maar: citaat: "Comme tu as grandi !" a dit grand-mère/ m'a dit grand-mère
 "Tu n'es pas gentille", lui a-t-il dit

Let op: Die man ken ik= Je connais cet homme// Cet homme, je le connais
Wanneer je niet de normale volgorde van het Frans hanteert, moet je, als je het lijdend voorwerp vooraan zet, dat lijdend voorwerp herhalen door le, la of les.

HOE MAAKT MEN ZINNEN VRAGEND OP DRIE MANIEREN ?:

1+2 ZIJN GELIJK 3= VERSCHILLEND

Pierre/ Le garçon regarde la télé (EIGENNAMEN/ ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN)

Il écoute la radio; C'est triste (<PERSOONLIJKE> VOORNAAMWOORDEN)

1: met est-ce que

(Quand) Est-ce que Pierre regarde la télé ?

(Quand) Est-ce que le garçon regarde la télé ?

(Quand) Est-ce qu'il écoute la radio ?

(Pourquoi) Est-ce que c'est triste ?

2: met intonatie

Pierre regarde la télé (quand) ?

Le garçon regarde la télé (quand) ?

Il écoute la radio (quand) ?

C'est triste (pourquoi) ?

(Incorrect maar spreektaal (en in combinatie met intonatie):

Quand Pierre/ le garçon regarde la télé ? Pourquoi Paul dit cela ?)

3a: met herhaling door il<s>/elle<s> van eigennamen en zelfstandige naamwoorden

(Quand) Pierre regarde-t-il la télé ?

(Quand) Le garçon regarde-t-il la télé ?

3b: met omdraaiing van persoonsvorm en persoonlijk voornaamwoord als onderwerp

(Quand) Ecoute-t-il la radio ?

(Pourquoi) Est-ce triste ?

=====

2- ARTICLE ET NOM DE NOMBRE

Het bepaald lidwoord (le, la, les) wordt in het Frans ook gebruikt bij:

-algemene uitspraken: -Il aime les chiens -Elle n'aime pas les chiens

-lichaam/ uiterlijk: -Elles ont les cheveux blonds -Nous nous lavons les dents

-data: -le quatorze juillet; le premier mai; le mardi deux juin

-"elke <dag>": -Le jeudi il est toujours libre et alors il vient nous voir

-titel/beroep: -le roi Louis XIV (=Quatorze) -le docteur Jansen

-"per": -douze francs le kilo; trois florins la livre

-landen -La France est un beau pays et le Mexique aussi

(Maar: in/ naar Frankrijk= en France (vrouwelijke landen) (Vergelijk: à Paris)

in/ naar Luxemburg/ Denemarken = au Luxembourg/ au Danemark (mannelijke landen)

in/ naar de V.S. = aux Etats-Unis)

Let op: produkt/ titel + vrouwelijk land: alleen "de":

Franse wijn= du vin de France of natuurlijk: du vin français

Engelse drugs= des drogues d' Angleterre (f) of des drogues anglaises

Maar: Deense kaas= du fromage du Danemark (m) of du fromage danois

Het delend lidwoord geeft een onbepaalde hoeveelheid aan: du, de l', de la, des, soms ook na "bien":

Je mange du pain; Je bois de l'eau; Je bois de la limonade; Je mange des croissants

Il y a bien du monde. Ils l i s e n t bien des livres

Geen delend lidwoord maar "de" na: een ontkenning/ een woord van hoeveelheid

Je ne mange pas de pain; Je bois beaucoup de bière

(maar na hoofdtelwoorden noch "de", noch "delend lidwoord":

Je mange trois croissants)

Pas op: vast voorzetsel "de" verdringt ieder delend lidwoord <= du/ de l'/de la/des>

La table est couverte de livres= De tafel is bedekt met boeken

La pièce est remplie de fleurs= Het vertrek is gevuld met bloemen

Maar: La table est couverte des fleurs que je viens de cueillir
(de + le >> du; de + l' blijft; de la blijft; de + les >> des !!)
Vertaling: De tafel is bedekt met de bloemen die ik net heb geplukt

Geen delend lidwoord na: plusieurs, quelques, différents, sans, ni ... ni ...
Geen delend lidwoord bij: avoir raison, avoir peur, avoir le temps de; avoir soif; avoir faim etc.
("oude" uitdrukkingen uit het vroegere Frans)

Regels voor telwoorden:

-tussen tientallen en eenheden: streepje (VB: 34= trente-quatre 88= quatre-vingt-huit)
-bij "cents" (meervoud) en "quatre-vingts" valt "s" weg, wanneer nog een getal volgt
300= trois cents 303= trois cents trois
-21,31,41,51,61,71= + "et" (VB: 21= vingt et un; 71= soixante et onze)
-duizend= mil (jaartallen) mille (getal):
1999= mil neuf cent quatre-vingt-dix-neuf (of: dix-neuf cent quatre-vingt-dix-neuf)
2000= deux mil<le> in het jaar 2000= en l'an 2000 (deux mil)
-dizaine<s>/ centaine<s>/ millier<s>/ million<s> + de:
des dizaines de milliers de jeunes; des milliers de spectateurs;
la France compte soixante millions d'habitants; des centaines de films
-donderdag de 27e maart= le jeudi vingt-sept mars
-eerste= premier/ première; tweede= second/ seconde; deuxième
-1/2 un demi; 1/3 un tiers; 1/4 un quart; verder: -ième
VB: un cinquième (= 1/5) un neuvième (=1/9)
2 1/2 uur lang= pendant deux heures et demie; deux heures eet demie durant
-om half drie = à deux heures et demie; om 12 uur 's middags/ 's nachts = à midi/ à minuit

=====

3- ADJECTIF ET ADVERBE

BIJVOEGLIJK NAAMWOORD < > BIJWOORD

Regel bijvoeglijk naamwoord: + -e, -s, -es

-il est grand -elle est grande -ils sont grands -elles sont grandes

Vrouwelijk met verdubbelingen eindletter bij de volgende uitgangen van het bijvoeglijk naamwoord:

: "Ce bel Italien ne met pas son réveil"

Vele bijzondere vormen zoals: bon<ne><s>, meilleur<e><s>, le/la/les meilleur<e><s>

(Maar: bien/ mieux/ le mieux >> bijwoord)

Plaats van het adjectief: ACHTER het substantief (o.a. "kleuren"):

des maisons modernes; des portes vertes

Maar de volgende adjectifs staan ERVOOR: mauvais<e>, méchant<e>, vilain<e>, beau/bel/belle, petit<e>, grand<e>, haut<e>, jeune, gros<se>, nouveau/nouvel/nouvelle, gentil<le>, vieux/vieil/ vieille, bon<ne>, meilleur<e>, vaste, long<ue>

De volgende adjectifs staan ERVOOR* of "ERACHTER**": ancien<ne>=ex-*, oud-*, oude**; brave=brave*/beste*, dapper**; certain<e>=bepaalde*, vaststaand**/zeker**; cher/chère=beste*/lieve*, duur**; dernier/dernière=laatste*, vorige**; grand<e>=groot*/belangrijk*, grote**/lange**; même=zelfde*, <zelfde> nog**; pauvre=arme* <beklagenswaardig>, arm**/armoedig**; propre=eigen*/schoon**

Vorming bijwoord: bijv. naamwoord eindigend op klinker ? + ment // op medeklinker ? + e + ment
-beleefd= poli + ment >> POLIMENT langzaam= lent + e + ment >> LENTEMENT

Andere mogelijkheden met als voorbeeld "prudent"= voorzichtig >> prudentment:

-d'une/ de façon prudente; d'une/ de manière prudente; avec prudence

-d'un ton/ air prudent/ d'une voix prudente (let wel op betekenissen van de omschrijvingen !)

Vele bijzondere vormen zoals: vite (onveranderlijk)

=====

4- SUBSTANTIFS (NOMS)

Regels voor zelfstandige naamwoorden: Voor het vrouwelijk: + e Voor het meervoud: + s

Bijzondere regels voor het vrouwelijk:

e	>> e	un élève	une élève
er	>> ère	un berger	une bergère
f	>> ve	un veuf	une veuve
x	>> se	un époux	une épouse
c	>> que	un Turc/ un Grec	une Turque (maar: une Grecque)
an	>> anne	un paysan	une paysanne
en	>> enne	un citoyen	une citoyenne
on	>> onne	un baron	une baronne
		Yvon	Yvonne
érieur	>> érieure	un supérieur	une supérieure
eur	>> euse	un vendeur	une vendeuse
eur	>> rice	un directeur	une directrice

(Vele aparte vormen: ours-ourse; mari-femme, hôte-hôtesse; comte-comtesse; coq-poule; héros-héroïne; duc-duchesse; empereur-impératrice; roi-reine; professeur-professeuse; guide-guide; compagnon-compagne; copain-copine; neveu-nièce/ cousin; cousine; nègre-négresse; taureau-vache; tigre-tigresse; ennemie-ennemie)

(Vele "dubbelwoorden": le/ la garde; le/ la manche; le page/ la page; le/ la poêle; le/ la somme; le/ la voile; le/ la livre; le/ la mort + la morte; le/ la poste; le/ la vase; le/ la vapeur)

Bijzondere regels voor het meervoud:

au	>> aux	un chapeau	des chapeaux
eu	>> eux	un cheveu	des cheveux
al	>> aux	un cheval	des chevaux
		un animal	des animaux
s	>> s	un bras	des bras
x	>> x	une noix	des noix
z	>> z	un nez	des nez
ou	>> s	un trou	des trous
eigennamen		un Jean	des Jean !
eigennamen		un Duroc	des Duroc !
		un Jansen	des Jansen !
		un bonbon	des bonbons
		un passeport	des passeports
		un portemanteau	des portemanteaux
		un chou-fleur	des choux-fleurs
		un grand-père	des grands-pères
		un grand-parent	des grands-parents
		une grand-mère	des grand-mères
		une grand-route	des grand-routes
		un timbre-poste	des timbres-poste
		un arc-en-ciel	des arcs-en-ciel
		un gratte-ciel	des gratte-ciel
		une pomme de terre	des pommes de terre
		un monsieur	des messieurs
		Monsieur !	Messieurs !
		une dame	des dames
		Madame !	Mesdames !
		une demoiselle	des demoiselles
		Mademoiselle !	Mesdemoiselles !

(Vele meervoudswoorden: le/ les devoir<s>; la/ les vacance<s>; la/ les mathématiques<s>; la/ les lunettes)

6- COMPARAISONS

GROOT, GROTER, GROOTST

-grand<e><s>	- <u>plus</u> grand<e><s>	- <u>le/la/les plus</u> grand<e><s>
klein, minder klein, het minst klein		petit, moins petit, le moins petit
even snel als/ niet even snel als		aussi rapide que/ n'<est> pas <aus>si rapide que
evenveel fouten als		autant de fautes que
niet zoveel fouten als		pas <au>tant/<tellement> de fautes que
hoe langer hoe meer/ minder fouten		de plus en plus/ de moins en moins de fautes
Hoe meer/ minder ..., hoe meer/ minder		Plus (Moins) ... , plus (moins) ...
Hij heeft er vijftien meer/ minder	Il en a quinze de plus/ de moins	
meer/ minder dan twintig auto's	plus/ moins <u>de</u> vingt voitures	
hij heeft meer/ minder geld dan ik	il a plus/ moins d'argent <u>que</u> moi	
de minste fout werd door hem gezien	la moindre faute était signalée (vue) par lui	
's ochtends is deze straat <u>op</u> haar <u>mooist</u>	le matin cette rue est <u>le</u> plus belle (!)	

6- PRONOMS PERSONNELS

PERSOONLIJKE VOORNAAMWOORDEN-VORMEN

1	4	3 <+aan>*	KLEVEVO
je	me	me	moi
tu	te	te	toi
il/elle/on	le/la/se	lui/lui	lui/elle
nous	nous	nous	nous
vous	vous	vous	vous
ils/elles	les	leur	eux/elles

KLEVEVO= BIJ KLEMTOON, NA VERGELIJKING, NA VOORZETSEL (OOK RICHTINGS-à)
(MAAR: BEHALVE "à" VAN 3E NV)

Ik geef een boek aan Jan(aan hem)/ Ik geef Jan (hem) een boek. (2 vormen !)
 Je donne un livre à Jean (1 vorm !) MAAR: Je lui* donne un livre (1 vorm)
 Ik heb een boek aan Jan (aan hem) gegeven/ Ik heb Jan (hem) een boek gegeven
 J'ai donné un livre à Jean MAAR: Je lui* ai donné un livre

PERSOONLIJKE VOORNAAMWOORDEN- VOLGORDE: >>>>>>>
 gebiedende wijs bevestigend | alle andere zinnen (ook: gebiedende wijs ontkennend)

	(moi)	me				
(le)	(toi)	te	le	lui		
(la)	(soi)	se	la	lui	y	en
(les)		nous	les	leur		
		vous				

Normaal is dus: Je te le dis Ne me le dis pas
 Maar: Dis-le-moi ! (=gebiedende wijs bevestigend)
 Pas op: bij gebiedende wijs bevestigend krijgen werkwoorden op -er in het enkelvoud
 een extra -s voor "y" en "en": Penses-y ! Parles-en !

PERSOONLIJKE VOORNAAMWOORDEN- PLAATS

A. bij 1 werkwoord: voor het werkwoord (ook in voltooid tijd)
 Tu me le donnes
 Tu me l' as donné

B. bij 2 werkwoorden: voor het werkwoord (ook in voltooid tijd)
wanneer het eerste werkwoord is: faire, laisser, envoyer
 of een ww dat een zintuig aanduidt
 Elle nous fait venir Tu le lui entends dire
 Elle nous a fait venir Tu le lui as entendu dire

C. bij 2 werkwoorden (indien niet B !)

achter het eerste werkwoord (ook indien dit in voltooide tijd staat)

Tu veux nous en parler

Nous devons vous le dire

Tu as voulu nous en parler

Nous avons dû vous le dire

(N.B. vormen van "avoir"/"être" hebben dus geen invloed op de plaats van de voornaamwoorden)

VOORNAAMWOORDEN < > WERKWOORDEN MET "à"

met personen: me te lui nous vous leur (zonder "à" !!!) met zaken: "y"
parler à = Ik praat tegen Piet Je parle à Pierre >> Je lui parle
donner à = Hij geeft Jan een boek Il donne un livre à Jean >> Il lui donne un livre
réfléchir à = Hij geeft een boek aan Jan Il donne un livre à Jean >> Il lui donne un livre
obéir à = Zij denkt over haar werk Elle réfléchit à son travail >> Elle y réfléchit
= Jij gehoorzaamt die regel Tu obéis à cette règle >> Tu y obéis

UITZONDERINGEN VOOR "personen": > à + moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles

5. être à:

6. "plaf" (penser, s'intéresser à, s'adresser à, se fier à)

7. se ... à (andere dan onder "2")

8. faire appel à, avoir affaire à + een aantal andere

1.	Dat is van mij	C'est à moi (soms: C'est le/la mien<ne>)
2.	Zij denkt aan hem	Elle pense à lui >> Elle a pensé à lui
3.	Zij went aan ons	Elle s'habitue à nous >> Elle s' <u>est</u> habituée à nous
4.	Jij hebt te maken met hen	Vous avez affaire à eux >> Vous avez eu affaire à eux

MAAR: Elle pense à son travail

Elle y pense (= geen persoon !)

Elle a pensé à son travail

Elle y a pensé

VOORNAAMWOORDEN < >

WERKWOORDEN MET ANDER VOORZETSEL DAN "à" (MAAR NIET "de")

met personen: voorzetsel + moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles met zaken: "y"

compter sur

= Ik reken op Jan en Hugo

Je compte sur eux

avoir confiance en

= Jij hebt vertrouwen in Marie

Tu as confiance en elle

MAAR:

Elle est montée dans l'autobus

Elle y est montée (= geen persoon !)

Nous nous sommes dirigés vers la sortie Nous nous y sommes dirigés (= geen persoon !)

VOORNAAMWOORDEN < > WERKWOORDEN MET VOORZETSEL "de"

met personen: de + moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles met zaken: "en"

être content de = De trainer is blij met de doelman

L'entraîneur est content de lui

parler de = Mijn moeder praat over haar dochter

Ma mère parle d'elle

MAAR:

Elle a besoin d'un stylo

Elle en a besoin (= geen persoon !)

Nous avons parlé de notre école

Nous en avons parlé (= geen persoon !)

=====

7- PRONOMS DEMONSTRATIFS

zonder klemtoon: het, dit, dat =ce

met klemtoon: dít= ceci dát=cela

maar voor "tijd" en "weer":

Het is half vier =Il est trois heures et demie

Het is mooi weer= Il fait beau

Het is mogelijk.= C'est possible., dat is mogelijk.=, c'est possible.
Het is mogelijk dat ...= Il est possible (+S) que ... (spreektaal ook: C'est possible que ...)

zonder klemtoon: ce livre; cet hôtel; cet arbre; cette école
met klemtoon: ce livre-ci= dit boek ce livre-là= dat boek

zonder zelfstandig naamwoord: celui/ celle/ ceux/ celles (**NOOIT ALLEEN**. maar met:)

+	-ci of -là	celui- <u>ci</u> est beau, celui- <u>là</u> est laid
+	de <of: ander vz)	ma bicyclette et celle <u>de</u> Suzanne
+	qui of que	ces livres <u><-ci></u> et ceux <u>que</u> je veux acheter

N.B. "celui qui/ "celui que" enz. kan dus in het Nederlands voorkomen als:
"hij die// degene die// die die// die welke ..."

(Vergelijk ook: chaque garçon= elke jongen; quelques filles= enige meisjes
aucun(e)= geen enkele nul(le)= zonder waarde/ geen enkele
tous/ toutes= allen (personen)/ alle (zaken)

Maar: chacun<e>=elk<e>/ elkeen (een ieder)
chacun<e> des élèves= elk van de leerlingen
quelques-un<e>s=enigen (personen)/ enige <mv> (zaken)
quelques-unes des filles= enigen van de meisjes)
tout le monde= iedereen; tout le quartier= heel de wijk; toute la classe= heel de klas
tous les villages= alle dorpen; toutes les villes= alle steden)

N.B.: Het criterium is steeds: wordt het zelfstandig gebruikt (=wordt het zelfstandig naamwoord weggelaten) of wordt het bijvoeglijk gebruikt (= staat het zelfstandig naamwoord erbij)

8- AUTRES PRONOMS

VRAGEND:

Wie(1) Qui <est-ce qui> a fait cela ? **Wie(4)** Qui as-tu vu ? Qui est-ce que tu as vu ?
<Aan> wie ... ? <A> qui <est-ce que> ...

Wat(1) Qu'est-ce qui vous frappe ? **Wat(4)** Que dis-tu ? Qu'est-ce que tu dis ?
<Aan> wat (Waar) ... ? <A> quoi <est-ce que> ...

Definities:

Wat is een schiereiland ? Qu'est-ce que c'est qu'une presqu'île ?
Qu'est-ce que c'est, une presqu'île ?
Qu'est-ce qu'une presqu'île ?

Uitroep:

Wat ! = Quoi ! (maar: Wat ? >> Comment ? <of: <onbeleefd> toch: Quoi ?>

Welk<e> ... (en ook: **Wat voor** ...) = Quel/ Quelle/ Quels/ Quelles + substantif
maar: Lequel/ Laquelle/ Lesquels/ Lesquelles ? (alleenstaand)
en in zinnen als: Lequel de ces livres as-tu lu ?

NB Als je het Nederlandse "wat <voor>" kunt vervangen door "welk", is dat verplicht in het Frans:
-Wat is hiervan de prijs ? Quel en est le prix ?
-Wat voor teksten heb je voorbereid ? Quels <types de> textes as-tu préparés ?

NIET-VRAGEND "WAT":

Ik weet niet wat daar ligt=	Je ne sais pas <u>ce qui</u> se trouve là
ook:	Ce qui se trouve là, je ne <u>le</u> sais pas
Ik begrijp niet wat jij zegt=	Je ne sais pas <u>ce que</u> tu dis
ook:	Ce que tu dis là, je ne <u>le</u> comprends pas

BETREKKELIJK (EN ZONDER VOORZETSEL): "qui" of "que"

Les hommes qui travaillent là (die=1) Les hommes que j'ai rencontrés (die=4)
Les routes qui mènent à la gare (die=1) Les routes que j'ai empruntées (die=4)

BETREKKELIJK (MET VOORZETSEL): "qui" BIJ NAMEN VAN PERSONEN

Jan <u>op wie</u> ik reken	Jean sur qui je compte
Jan <u>tegen wie</u> ik praat	Jean à qui je parle
Jan <u>aan wie</u> ik schrijf	Jean à qui j'écris
Jan <u>van wie</u> ik een boek krijg	Jean de qui je reçois un livre

BETREKKELIJK (MET VOORZETSEL): "qui" of "lequel" BIJ PERSONEN

De kinderen aan wie ik de weg vraag= Les enfants à qui (auxquels) je demande le chemin

NB 1: "à" + "lequel/lesquel<le>s" levert de volgende vormen op:
auquel, auxquels, auxquelles terwijl à + laquelle blijft)

NB 2: "de" + "lequel/lesquel<le>s" leveren eigenlijk de volgende vormen op:
duquel, desquels, desquelles terwijl de + laquelle blijft)

Toch worden deze combinaties in vrijwel alle gevallen vervangen door: "dont":

Voorbeeld: -Le cheval dont je m'occupe (want: s'occuper de = zorgen voor/ zich bezighouden met)

Voorbeeld: -Le livre dont je parle (want: parler de= spreken over)

Maar ook: ce garçon dont je connais le frère (deze jongen waarvan ik de broer ken)

Voorbeeld van een ander voorzetsel:

Mijn ouders met wie ik op vakantie ga=

Mes parents avec qui (avec lesquels) je pars en vacances

BETREKKELIJK (MET VOORZETSEL): "lequel" BIJ ZAKEN

De bank waartoe (= tot welke) ik mij wend	La banque à laquelle je m'adresse
De hits waarover ik praat tegen jou	Les tubes dont/ <desquels> je te parle
De stoel waarop (= op dewelke) ik zit	La chaise sur laquelle je suis assise
Het huis waarvoor (=voor 'dewelke') men een boom plaatste	
La maison devant laquelle on a placé un arbre	

BEZITTELIJK

In het Nederlands maakt men een onderscheid tussen

"bezittelijk voornaamwoord zelfstandig gebruikt" (VB: het/de mijn<e>) en

"bezittelijk voornaamwoord bijvoeglijk gebruikt" (VB: mijn <boeken>).

De Franse grammatica spreekt van pronoms possessifs

(VB le/ la/ les miens/ mienne/ miens/ miennes) en

en van adjectifs possessifs (VB mon/ma/mes livre<s>).

Eigenlijk is de Frans terminologie preciezer omdat er inderdaad in het eerste geval een zelfstandig naamwoord wordt weggelaten (het pronom vervangt dan ook een zelfstnafig naamwoord) en in het tweede geval een bijbehorend zelfstandig naamwoord wordt vermeld of gezegd (waardoor de bezitsaanduiding bijvoeglijk wordt)

Vormen PRONOM POSSESSIF

le mien	la mienne	les miens	les miennes
le tien	la tienne	les tiens	les tiennes
le sien	la sienne	les siens	les siennes
le nôtre	la nôtre	les nôtres	les nôtres
le vôtre la vôtre		les vôtres	les vôtres
le leur	la leur	les leurs	les leurs

9- VERBES

A- HOOFDTIJDEN

TEMPS PRIMITIFS-TEMPS PRINCIPAUX-FORMES PRINCIPALES

<u>donner</u>	<u>donnant</u>	<u>donné</u>	je <u>donne</u>	je donnai	-er (rég.)
				tu <u>donnas</u>	

<u>finir</u>	finissant	fini	je finis	je finis	-ir (rég.)
<u>sortir</u>	sortant	sorti	je sors	je sortis	-ir (irrég.)
<u>recevoir</u>	recevant	reçu	je reçois	je reçus	-oir (irrég.)
<u>vendre</u>	vendant	vendu	je vends	je vendis	-re (irrég.)
<u>venir</u>	venant	venu	je viens	je vins	(irrég.)
<u>tenir</u>	tenant	tenu	je tiens	je tins	(irrég.)

WERKWOORDEN: ALTIJD LEREN MET DE VIJF HOOFDTIJDEN (EN HET VOLTOOID DEELWOORD ZEER GOED KENNEN)

BIJ DE AFGELEIDE TIJDEN VAN DE INFINITIF: "recevoir" verliest "oi"/ "vendre" verliest "e"

BIJ DE AFGELEIDE TIJD VAN DE "Passé Simple" GA JE UIT VAN DE TWEEDE PERSOON ENKELVOUD:

-tu donnas (; tu finis; tu sortis; tu reçus; tu vendis; tu vins)

Waar komt " ^ " ?

1. bij "nous"/"vous"-vormen van Passé Simple
2. bij "il"/"elle"-vormen van Subjonctif Imparfait

B- AANTEKENINGEN OVER DE WERKWOORDEN:

1. IMPARFAIT

-ER ZIJN VIJF GEBRUIKSGEVALLEN VAN DE IMPARFAIT:

1. EEN BESCHRIJVING
2. EEN DUUR
3. EEN GEWOONTE
4. HET UITDRUKKEN VAN EEN GEVOEL
5. HET GEVEN VAN EEN MENING

-DE IMPARFAIT WORDT OOK GEBRUIKT IN DIE SITUATIES WAARIN IN HET NEDERLANDS WORDT GEZEGD: "lagen te/ zaten te/ stonden te"

2. SUBJONCTIF

-DE SUBJONCTIF KOMT IN EEN à TWEE VAN DE TIEN ZINNEN VOOR.

-ER ZIJN TIEN BELANGRIJKE GEBRUIKSGEVALLEN VAN DE SUBJONCTIF (DIE JE AL KENT OF NOG GAAT KENNEN: ZIE NUMMER 15 VAN GRAMMATICA-OVERZICHT)

-VAN DE VIJF SUBJONCTIFTIJDEN WORDEN ER IN DE PRAKTIJK MAAR TWEE GEBRUIKT: SUBJONCTIF PRÉSENT + SUBJONCTIF PASSÉ (= passé composé van de Subjonctif).

-DE ANDERE TWEE (de Subjonctif Imparfait en de Subjonctif Plus-que-Parfait) HOOR JE EN ZIE JE SLECHTS IN DE DERDE PERSOON ENKELVOUD <EN <<soms>> MEERVOUD>.

MAAR GEBRUIK HEN ZELF MAAR LIEVER NIET.

-de Subjonctif Imparfait wordt in de praktijk vervangen door de Subjonctif Présent

-de Subjonctif Plus-que-Parfait wordt in de praktijk vervangen door de Subjonctif Passé

IN DE VOLGENDE VOORBEELDEN ZIJN VOOR HET 'GEMAK' DE ZELFDE TIJDEN AANGEHOUDEN IN HOOFD- EN BIJZINNEN (MAAR DAT 'HOEFT' NATUURLIJK NIET).

Ik wil dat jij komt	= Je veux que tu <u>viennes</u>	(fout: *viens)
Ik wil dat jij het zegt	= Je veux que tu le <u>dises</u>	(fout: *dis)
Ik wilde dat jij kwam	= Je voulais que tu <u>viennes</u>	(fout: *venais) LIEVER NIET: vinsses
Ik wilden dat jij sprak	= Je voulais que tu <u>parles</u>	(fout: *parlais) LIEVER NIET: parlasses

Ik heb gewild

dat jij gekomen bent	= J'ai voulu que tu <u>sois</u> venu<e>	(fout: *es venu<e>)
Ik heb gewild dat jij gepraat hebt	= J'ai voulu que tu <u>aies</u> parlé	(fout: *as parlé)
Ik had gewild dat jij gekomen was	= j'avais voulu que tu <u>sois</u> venu<e>	(fout: *étais venu<e>) LIEVER NIET: fusses venu<e>)
Ik had gewild dat jij gepraat had	= j'avais voulu que tu <u>aies</u> parlé	(fout: *avais parlé) LIEVER NIET: eusses parlé)

10- VERBES AVEC "être" OU "avoir" ?

A) -WERKWOORDEN VERVOEGD MET ETRE (>> overgang van ene naar andere staat/toestand)
 1. aller, arriver, décéder, descendre, devenir, échoir à, éclore, entrer, monter, mourir, naître, partir, repartir, rentrer, rester, retourner, sortir, tomber, retomber, venir, intervenir, parvenir à, survenir (de onderstreepte kunnen, in veranderde betekenis, met een lijdend voorwerp voorkomen en nemen dan "avoir" in plaats van "être")
 2. alle (!!!) met "se"

C) -WERKWOORDEN VERVOEGD MET AVOIR: alle andere
 (ook: commencer; fuir; suffire; taire= verzwijgen)

REGEL "ETRE": _____ + -e, -s, -es (AFHANKELIJK VAN ONDERWERP <=1>)
 je suis grand,-e il est grand elle est grande nous sommes grand<e>s
 je suis venu,-e il est venu elle est venue nous sommes venu<e>s

REGEL "SE ...": + -e, -s, -es (WANNEER "ME,TE,SE,NS,VS,SE" =4)
 je me suis lavé<e> il s'est trompé elle s'est trompée nous nous sommes trompé<e>s

REGEL "SE ...": GEEN UITGANG WANNEER "ME,TE,SE,NS,VS,SE" =3
 je me suis lavé les mains elle s'est coupé les cheveux ils se sont écrit <des lettres>
 (maar: -les lettres qu'ils se sont écrites -combien de lettres vous êtes-vous écrites ?)
 (en toch: -les lettres que nous avons promis de poster)

REGEL "AVOIR": + -e, -s, -es (INDIEN LIJDEND VOORWERP <=4> VOOR AVOIR)
 j'ai rencontré l'/les élève<s> je l'ai rencontré<e>; je les ai vus; les ai-je vus ?
 j'ai vu la/les faute<s> quelle<s> faute<s> as-tu vue<s> ?; les as-tu aperçues ?
 les films que j'ai vus

REGEL "AVOIR" BIJ EXTRA INFINITIF:
 les hommes que j'ai entendus chanter (wel uitgang: "4" verricht <wel> handeling infinitif)
 je les ai vus travailler (wel uitgang: "4" verricht <wel> handeling infinitif)
 les chansons que j'ai entendu chanter (geen uitgang)
 je les ai entendu chanter (geen uitgang: les=les chansons)
 je les ai entendus chanter (wel uitgang: les=les hommes)

11- VERBES IMPERSONNELS

er is/ er zijn=	il y a >> il y avait >> il y a eu >> il y avait eu
het is mooi weer=	il fait beau >> il faisait beau >> il a fait beau
het regent=	il pleut >> il pleuvait >> il a plu
il le faut= het moet;	il faut beaucoup de courage pour= er is veel moed nodig om ...
MOETEN (3x):	je dois travailler/ il faut que +S je travaille/ il me(3) faut travailler
NODIG HEBBEN (2x):	j'ai besoin de ce livre/ il me(3) faut <avoir> ce livre

het spijt mij dat= je regrette que +S

het verwondert mij= je m'étonne que +S

het spijt mij zeer dat= je suis désolé<e> que +S het lukt mij om= je réussis à

il est arrivé un accident = un accident est arrivé
il est arrivé des accidents = des accidents sont arrivés
il est sorti un navire de ce port = un navire est sorti de ce port
il est sorti des navires de ce port = des navires sont sortis de ce port

=====

12- REMARQUES SUR D'AUTRES VERBES

Vergelijk:

il se lève = hij staat op il s'est levé = hij is opgestaan
il est levé = hij is op il a levé = hij heeft opgetild

N.B. Dit geldt voor zeer veel andere werkwoorden met "se".

Vergelijk: se= zich/elkaar

se (3) nuire = zich benadelen se nuire (ook:) = elkaar benadelen
ils se nuisent = zij benadelen zich ils se nuisent l'un à l'autre = zij benadelen elkaar

se (4) tromper = zich vergissense tromper (ook:) = elkaar bedriegen
ils se trompent = zij vergissen zich ils se trompent l'un l'autre = zij bedriegen elkaar

Vergelijk: aller + infinitif (=Futur proche) en venir de + infinitif (=Passé Récent)

je vais partir = ik sta op het punt te vertrekken/ ik zal zo vertrekken
j'allais partir = ik stond op het punt te vertrekken
je viens de partir = ik ben net/ zojuist vertrokken
je venais de partir = ik was net/ zojuist vertrokken

Vergelijk: finir par + Infinitif

Le criminel a fini par avouer = De misdadiger heeft tenslotte bekend

Vergelijk: avoir beau + infinitif

Elle a beau protester qu'elle est innocente, je ne la crois pas
<Ook> al protesteert zij <nog zo> dat zij onschuldig is, ik geloof haar niet

Vergelijk: ne pas manquer de + infinitif

Je ne manquerai pas de le lui dire = Ik zal het hem zeker zeggen

Vergelijk: faillir/ manquer de

Elle a failli mourir= Elle a manqué de mourir = Zij is bijna gestorven

Vergelijk: tarder à + infinitif en tarder de + infinitif

Elle tarde à rentrer = Het duurt lang voordat hij thuiskomt
Il lui (3) tarde de revoir sa patrie = zij verlangt ernaar haar vaderland terug te zien

Vergelijk: devoir (in de Imparfait)

Il ne devait plus revoir son père = Hij zou zijn vader niet meer terugzien

Vergelijk: "en" + participe présent (=Gérondif)

En travaillant bien, tu réussiras = Door goed te werken, zal je slagen
Il fait ses devoirs <tout> en écoutant la radio = Hij maakt zijn huiswerk terwijl hij <ook/ toch> naar de radio luistert
En allant à la gare, je l'ai vue = Toen ik naar het station ging, zag ik haar
MAAR: Je l'ai vue allant à la gare = Ik zag haar toen zij naar het station ging

N.B. Bij een Gérondif moeten de onderwerpen in beide zinsdelen gelijk zijn.

N.B. In de spreektaal wordt de Gérondif minder gebruikt dan in de schrijftaal; je kunt hem vervangen door "quand" of "si")

Vergelijk: "après avoir/ être" + participe passé

Après avoir fait son travail, il est sorti = Na zijn werk te hebben gemaakt, is hij uitgegaan

Nous sommes entrés dans ce restaurant = Wij zijn dit restaurant binnegegaan

après nous être promenés na gewandeld te hebben

N.B. In de spreektaal vervang je deze constructies meestal door "après que= nadat"

Vergelijk: "avant de" + infinitif en "avant d'avoir/ être" + participe passé

Avant de te plaindre, tu dois contrôler si c'est vrai=

Voordat je klaagt ('voor te klagen'), moet je controleren of het waar is

Il est parti dans la voiture de son père, avant de lui avoir demandé la permission=

Hij is in de auto van zijn vader vertrokken, voor hem toestemming gevraagd te hebben

Avant d'être accueilli par le maire, il a dû attendre longtemps

Alvorens door de burgemeester ontvangen te worden, heeft hij lang moeten wachten

N.B. In de spreektaal vervang je deze constructies meestal door "avant que" + S

13- QUEL TEMPS ? QUELS TEMPS + SI ?

WELKE TIJDEN GEBRUIK JE OM TE SPREKEN ?

6 à 9 WAARVAN DE EERSTE 4 ZEER FREQUENT

1 O.T.T.

JE FAIS

2 Aanvoegende wijs O.T.T (=Subjonctif Présent)

...* QUE JE FASSE

3 O.V.T.

JE FAISAIS

4 V.T.T.

J'AI FAIT

***) zie de 10 gebruiksgevallen van de Subjonctif <bij onderwerp 15>!**

5. O.V.T.T. (in het Frans meer voorkomend)

JE FERAIS

6. V.V.T.T. (In het Frans meer voorkomend)

J'AURAI FAIT

7. O.T.T.T

JE FERAI

8. Aanvoegende wijs V.T.T. (=Subjonctif Passé)

J'AURAI FAIT

9. V.V.T.

J'AVAIS FAIT

AANTEKENINGEN:

(1) Présent of (2) Subjonctif Présent (in plaats van de gewone Présent)

Wanneer de een of de ander ? Zie onderwerp nummer 15 van dit Grammatica-overzicht !

(4) Passé Composé of (3) Imparfait ?

IMPARFAIT: A. beschrijving B. lange duur C. gewoonte/ herhaling D. gevoelens/meningen

E. "was/ waren bezig met/ aan het ..."; "zaten/ zaten te ..."; "lag/ lagen te ..."

ZONIET ? DAN: PASSÉ COMPOSÉ

(PASSÉ SIMPLE ? : liever niet gebruiken ! <wel kunnen herkennen>)

(9) Plus-que-Parfait (=handeling voorafgaand aan die van de Passé Composé (4))

Pas op: Wanneer in de hoofdzin "ik was gekomen" of "ik had opgebeld" in het Nederlands vervangen kan worden door "ik zou zijn gekomen" of "ik zou hebben opgebeld", dan moet dat in het Frans:

je serais venu si ... = ik was gekomen als /ik zou zijn gekomen als

(j'aiderais si...) = (ik zou helpen als)

j'aurais téléphoné si ... = ik had opgebeld als /ik zou hebben opgebeld als

(je vous avertirais si)

= (ik zou U waarschuwen als)

(7) Futur : Wanneer je niet precies meer weet wat de <onregelmatige> vorm van een Futur is, kan je je altijd nog redden met een Futur Proche (= "aller + infinitif):

VB: conquérir >> Futur ??? <je conquerrai > je vais conquérir

(6 Futur du passé (Conditionnel présent) en (8) Futur Antérieur du Passé (Conditionnel Passé) : verplicht bij "irrealis" (Zie hierboven bij (9) Plus-que-Parfait en zie hieronder)

Pas op: Futur du Passé en Futur Antérieur du Passé' (en ook Futur en Futur Antérieur du Passé) zijn onmogelijk na "si = als (van voorwaarde)" in de bijzin. Anders en makkelijker uitgedrukt : Na "Si ..." dat een voorwaarde aangeeft, nooit "zullen" en "zouden"gebruiken !

Si tu apprenais mieux tes leçons, tu obtiendrais de meilleurs résultats

Si tu avais mieux appris tes leçons, tu aurais obtenu de meilleurs résultats

(Pas op: (wel na "si= of" : Il ne savait pas encore s'il viendrait)

(8 Subjonctif Passé (=Passé Composé du Subjonctif):

Je ne suis pas sûr qu'ils soient venus

Avant qu'ils <eussent> aient dîné, ils ont vu un film

(De Subjonctif Passé vervangt dus ook de Subjonctif Plus-que-Parfait:

J'étais très heureux qu'ils soient <fussent> venus aussi

Il était important que tu l'aies <eusses> vu

Maar: zeker in de <literaire> schrijftaal komt minstens de derde persoon enkelvoud <en meervoud> nog voor: VB: Elle aurait tant voulu que son fils lui eût obéi)

(Subjonctif Imparfait wordt meestal vervangen door Subjonctif Présent:

Je n'étais pas sûr qu'ils viennent <vinsent>

Ils étaient contents qu'ils nous voient <vissent> (of: ... de nous voir (!))

Maar: de vormen van "avoir" en "être" zijn frequent in 3e persoon: Je doutais qu'il fût là)

(LET DUS BIJ HET SPREKEN EN SCHRIJVEN OP DE VOLGENDE "SI"-VORMEN:
(HERHALING EN UITBBREIDING)

1. NA "SI" VAN VOORWAARDE (DUS DE BETEKENIS VAN: "SI TU FAIS CECI, JE FERAI CELA" KAN JE IN DE BIJZIN NOOIT EEN FUTUR OF EEN CONDITIONNEL (FUTUR DU PASSÉ) GEBRUIKEN MAAR IN DE BIJBEHORENDE HOOFDZIN MOET DAT JUIST WEL !

- Als ik geld had/ zou hebben, kocht ik een computer/ zou ik een computer kopen. (= IN TOTAAL 4 combinatiemogelijkheden in het Nederlands !)

- Si j'avais de l'argent, j'achèterais un micro<-ordinateur>
(= IN TOTAAL 1 combinatiemogelijkheid in het Frans !)

- Als ik geld had gehad/ gehad zou hebben, had ik een computer gekocht/ zou ik een computer gekocht hebben
(= IN TOTAAL 4 combinatiemogelijkheden in het Nederlands)

- Si j'avais eu (of: eusse eu) de l'argent, j'aurais (of: eusse) acheté un micro
(= IN TOTAAL 1 combinatiemogelijkheid in het Frans. <De (subjonctif)vorm "eusse" is hier zoals je ziet ook mogelijk maar dat moet je maar niet navolgen>)

IN HET VERLENGDE HIERVAN LIGT DE EXTREEM BELANGRIJKE REGEL (JUIST OOK BIJ HET SPREKEN) DAT IN ELKE ZIN MET "HAD/ HADDEN" WAARVAN JE IN HET NEDERLANDS "ZOU<T>/ ZOULDEN HEBBEN" KAN MAKEN OMDAT EEN IRREALIS (= "ONWERKELIJKHEID") WORDT BEDOELD, IN HET FRANS DE 'ZOU'-VORMEN VERPLICHT ZIJN.

_____ "Had je me niet kunnen waarschuwen ?" Tu n'aurais pas pu m'avertir ?

(en dat heeft de ander dus niet gedaan ! dus: ZOU-vorm in het Frans ! Zie ook:

_____ "Ik had je wel willen helpen maar.." "J'aurais bien voulu t'aider mais...")

NOG ANDERE "SI":

-2. SI= JA "Tu ne viens pas ?" "Si !" (=Ja) na een ontkenning.

-3. SI= OF "Je me demande si ..." Ik vraag mij af of ... (+ rest bijzin)

-4. SI= AL "S'il est riche, il n'est pas avare." (si= al, hoewel <zo>)
Al is hij rijk, hij is niet gierig.

(De "si" van 4 is niet van voorwaarde maar van toegeving en komt voornamelijk voor in de schrijftaal (maar dan wel vrij vaak; pas dus op voor het gebruik ervan in examenteksten !)

-5 SI= ZO "Je ne crois pas qu'elle soit si bête !"
Ik geloof niet dat zij zo dom is !

"als" MOET SOMS WORDEN WEERGEGEVEN DOOR "COMME" en soms door "EN":

Il s'est conduit comme un petit bébé (=als <de baby die hij niet is)

Il en parlé en expert (=als <de deskundige die hij wel is)

"alsof" MOET ALTIJD WORDEN WEERGEGEVEN door "comme si" + verleden tijd !

Elle hésite comme si elle ne comprendait pas la question.)

(=Zij aarzelt alsof zij de vraag niet begrijpt)

14- VOIX PASSIVE

LIJDENDE VORM (= "ETRE + PARTICPE PASSÉ) NOOIT BIJ WERKWOORDEN VERVOEGD MET "ETRE" !

Belangrijkste tijden:

je suis vu<e>= ik word gezien

j'étais vu<e>= ik werd gezien

j'ai été vu<e>= ik ben gezien <geworden>

j'avais été vu<e>= ik was gezien

que je sois vu<e>= dat ik word gezien

que j'aie été vu<e>= dat ik ben gezien <geworden>

HOE DE LIJDENDE VORM TE VERMIJDEN ? VB: Ces livres sont vendus partout

-On vend ces livres partout

(Je maakt de zin actief met "on")

-Ces livres se vendent partout

(Je gebruikt een "zich"-constructie)

Pas op: Werkwoorden MET EEN VAST VOORZETSEL "à" OF "de" kunnen niet in de lijdende vorm worden geplaatst. Dus niet: *ma lettre était répondue

Bij uitzondering zegt men wel (met voltooide tijden/vormen):

des lettres non-répondues; il a été obéi; nous avons été pardonnés; il en a été parlé

Pas op: worden + bijvoeglijk naamwoord of zelfstandig naamwoord = o.a. "devenir"

-Il est devenu médecin

15- EMPLOI "SUBJONCTIF"

FORMES SUBJONCTIF = VORMEN AANVOEGENDE WIJS

Aanvoegende wijs in hoofdzinnen :

(In het Nederlands komt deze manier van praten op dezelfde manier voor als in het Frans)

Leve de Koningin ! Moge jij slagen ! Schrijve die schrijven wil, ik vind het niet nodig

Vive la Reine ! Puisses-tu réussir ! Ecrive qui veut / voudra, je ne le trouve pas nécessaire

Aanvoegende wijs in bijzinnen :

In het Frans in 1 à 2 van de tien bijzinnen ; in het Nederlands vrijwel nooit

Wanneer in het Frans ? Zie daarvoor het blad **Gebruik van de Subjonctif**. In elk geval staat er steeds iets speciaals in de hoofzin dat in de bijzin geen gewone Indicatif-tijd mogelijk maakt, maar dat een Subjonctif vereist.

(Indicatif= Aantonende wijs, m.a.w. een heleboel tijden waarin je gewoon iets beweert, zonder een bevel te uiten, zonder te twijfelen, zonder een onzekerheid te laten doorklinken)

Wat zijn de tijden – Wat zijn de vormen ?

Er zijn 4 tijden : 1. Subjonctif Présent (= Aanvoegende wijs o.t.t.) 2. de Subjonctif Imparfait..(= Aanvoegende wijs o.v.t.) , 3 (Subjonctif Passé.= Aanviegende wijs v.t.t.) 4. Subjonctif Plus-que-Parfait = Aanvoegende wijs v.v.t. alle met de normale hoeveelheid van zes persoonsvormen

1)Tu veux que je te le dis	=fout !	maar :	Tu veux que je te le dise
2)Tu voulais que je te le disais	=fout !	maar :	Tu voulais que je te le disses
3)Tu as voulu que je te l'ai dit	=fout !	maar :	Tu as voulu que je te l'ai dit
4)Tu avais voulu que je te l'avais dit	=fout !	maar :	Tu avais voulu que je l'eusse dit

In de bijzinnen zijn tijd 1 (de Subjonctif o.t.t.) en tijd 3 (de Subjonctif v.t.t.) in de spreektaal en in de schrijftaal heel gewoon ; tijd 2 (Subjonctif o.v.t.) wordt echter vaak vervangen door de tijd 1 (je kan aan « tu voulais » zien dat het gehele bericht begrepen moet worden als een onvoltooid verleden tijd ; tijd 4 (Subjonctif v.v.t.) wordt echter vaak vervangen door de tijd 3 (je kan aan « tu avais voulu » zien dat het gehele bericht begrepen moet worden als een voltooid verleden tijd). De Subjonctif Imparfait en de Subjonctif Plus-que-Parfait komen nog het meeste voor in de 3^e persoon enkelvoud, en, soms, derde persoon meervoud. Met andere woorden, zeker in de spreektaal hadden de voorbeelden hierboven eigenlijk als volgt moeten luiden :

1)Tu veux que je te le dis		fout !	maar :	Tu veux que je te dise
2)Tu voulais que je te le disais	fout !	maar :	Tu voulais que je te le dises	
3)Tu as voulu que je te l'ai dit	fout !	maar :	Tu as voulu que je te l'ai dit	
4)Tu avais voulu que je te l'avais dit	fout !	maar :	Tu avais voulu que je l'eusse dit	

Tijden en <uitgangen van de> vormen :

SUBJONCTIF PRÉSENT (= AANVOEGENDE WIJS O.T.T.)

-e	-es	-e	-ions	-iez	-ent	van :	disant
aie	aies	ait	ayons	ayez	aient		
sois	sois	soit	soyons	soyez	soient		

SUBJONCTIF IMPARFAIT (=AANVOEGENDE WIJS O.V.T)

-<a>sse		-<a>sses	-<â>t	-<a>ssions	-<a>ssiez	-<a>ssent
i						
u						
eusse	eusses	eût	eussions	eussiez	eussent	
fusse	fusses	fût	fussions	fussiez	fussent	

SUBJONCTIF PASSÉ (= PASSÉ COMPOSÉ DU SUBJONCTIF= AANVOEGENDE WIJS V.T.T.)

aie	aies	ait	ayons	ayez	aient
sois	sois	soit	soyons	soyez	soient

+ participe passé (= voltooid deelwoord <, dat een uitgang kan krijgen bij de vormen van “sois” enz.)

<pas op: sois <etc> kan niet alleen “zijn” betekenen maar in zinnen met de lijdende vorm: “worden”

SUBJONCTIF PLUS-QUE-PARFAIT(= AANVOEGENDE WIJS V.V.T.)

eusse	eusses	eût	eussions	eussiez	eussent
fusse	fusses	fût	fussions	fussiez	fussent

+ participe passé (=voltooid deelwoord) <, dat een uitgang kan krijgen bij de vormen van “sois” enz.)

EMPLOI SUBJONCTIF= GEBRUIK SUBJONCTIF

SUBJONCTIF= AANVOEGENDE WIJS : 10 GEBRUIKSGEVALLLEN

A GEBRUIK **GELIJK AAN DAT VAN DE 'AANVOEGENDE WIJS' IN HET NEDERLANDS:**

1. WENSEN IN DE VORM VAN UITROEPEN:
Vive la reine ! Leve de koningin ! (NIET: leeft)
Puisse-t-il réussir ! Moge hij slagen ! (NIET: mag)
-

**B: ALLEEN 'SUBJONCTIF' IN DE BIJZIN
ONDER BEPAALDE VOORWAARDEN:**

2. BEWERINGEN MET TWEE VOORWAARDEN:
ALLEEN SUBJONCTIF IN DE BIJZIN INDIEN DE HOOFDZIN
ONTKENNEND EN/OF VRAGEND IS + DE SPREKER ZIJN TWIJFEL UITDRUKT
Je ne crois pas qu'elle ait menti (FOUT: *a menti)
-

C: ALTIJD 'SUBJONCTIF' IN DE BIJZIN NA:

3. WIL, WENS, NOODZAAK, TWIJFEL, ONZEKERHEID,
ONWAARSCHIJNLIJKHEID
nous voulons que tu viennes aussi (FOUT: *viens)
4. GEVOELSUITINGEN:
elle est heureuse qu'elle ait enfin terminé le livre (FOUT: *a terminé)
5. UITDRUKKINGEN MET "il est ..." VAN ALGEMENE AARD:
il est important que tu le saches (FOUT: *sais)
6. "IL FAUT QUE":
il faut que je mette cette lettre à la poste (FOUT: *mets)
7. SOMMIGE VOEGWOORDEN (DIE DE MEDEDELING "ONZEKER" MAKEN) :
avant que +S (=voordat) avant qu'il parte, ... (FOUT: *part)
bien que +S (=hoewel) bien qu'il soit jeune, ... (FOUT: *est)
etc./ etc.
8. UITDRUKKINGEN MET "ook" (HET FRANS LAAT DAN GEEN "aussi" TOE):
hoe rijk hij ook is: quelque riche qu'il soit (FOUT: *est)
wie het ook is: qui que ce soit (FOUT: *est)
9. "zodat" INDIEN HET DOEL NOG BEREIKT MOET WORDEN :
nous travaillons bien de façon que nous réussissions (FOUT: *réussissons)
de manière que
(maar nooit subjonctif na "si bien que" = zodat)
10. EN OOK SUBJONCTIF
IN BEPERKENDE BIJVOEGLIJKE BIJZINNEN (O.A. NA OVERTREFFENDE TRAP)
nous cherchons un avant-centre qui sache marquer des buts (FOUT: *sait)
(dus niet zomaar een middenvoor ...)
ce sont les plus beaux livres que j'aie jamais lus (FOUT: *ai lus)
-